

JELLEN-LÉT

Hölgyeim és Uraim, Kedves Barátaink!

Lassan 50 éve lesz, hogy a helembai temetőben örök nyugalomra helyeztük Steinacher Bánsághi Vince festőművész földi maradványait. A művész 1881-ben született Resicabányán és 1960 márciusában hunyt el Helembán.

Az „Öregurat” úgy fiatalkorában, mint élete alkonyán mindenki szerette és tisztelte, akárcsak nejét Bánsághiné Bartók Rózát.

Nekem az 50-es években, egészen 1960-ig adatott meg az a szerencse, hogy évente hosszabb időt tölthettem a mester közelében, és műtermében élvezhettem oktatását, bölcs tanácsait.

Viselhettem a gyerekeikről visszamaradt vagy inkább megőrzött Hucklebery matrózbúzt, szalmakalapot és vászoncipőt. Rendkívül boldognak és szabadnak éreztem magamat és az ott töltött órákra, még ma is élénken emlékezem.

Bánsághi Vince önmagát a klasszikus impresszionizmus művelőjének tartotta, és erre az alkotóstílusra utal művészi végzettsége, folkészültsége is. A budapesti Képzőművészeti Akadémián Zempléni Tivadar és Ferenczy Károly voltak tanárai, mesterei, innen kötődése a nagybányai iskolához is. 1911-12-ben Bánsághi Vince egy évet a párizsi Julien Akadémián tölt. Utána félrehúzódva a zajos világtól, 1913-ban letelepszik az idillikus helembai Ipolyparton, hogy álmodhassa, és formába öntse csodás elképzeléseit a békességről, a szeretetről, az Ipolypartról és a Danaparról, kertje gyümölcseiről, a falu békés körmeneteiről, ismerőseiről, barátairól.

A szlovák szakirodalom Bánsághi Vince alkotói munkásságát leginkább Török Gyula, Max Schurmann, Kovács Pál vagy Mikulás Jordán művészi felfogásával hasonlítja össze.

Amikor én itt jártam, még nem messze a front utáni évektől, nekem e környezet maga volt a földi paradicsom, a tudás forrása, melyből még ma is büszkén merítek, őszinte tisztelettel őrizve azt a hagyományt és szellemi gazdagságot, amit csak szív tudott adni szívnek és gyerekeknek igaz szívből, szívesen.

Így hát azt hiszem, nem nehéz megérttetnem Önökkel, hogy boldog vagyok, ha törleszthetek valamit az adósságomból, amikor városunk galériájában nagy örömmel üdvözölhetem és szólhatok a Bánsághi család sarjairól, Bánsághi Tibor Vince – az unoka, és Schwarcz Mária – művészi nevén AKIRAM munkáiról is. A fiatalok, a Bánsághi hagyományokat ma Budapesten a Bánsághi Art Stúdió keretén belül folytatják és művelik.

E kiállításon az idősebb, 1919-ben született Bánsághi Tibort, önarcképe és algériai akvarelljei képviselik.

Az 1950-ben született, és 2002-ben elhunyt Bánsághi Pétert, aki a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzett, Budakeszin, Szarvaskőn és Tihanyban készült munkái hozzák közelebb hozzánk.

Festői mondanivalójukat ők még realista módon igyekeztek megfogalmazni. Míg id. Bánsághi Tibor munkáin érezhető némi műszaki precizitás, addig Péter munkáiban már ott van az ecset adta nagyvonalúság és alkotó határozottság.

E kis művészcsoporthoz bemutató anyagát Schwarcz Mária, művésznevén AKIRAM művei teszik még változatosabbá. Szívemhez legközelebb Mária „Tündérgert”-je áll, de a síkdimenziókba meleg színekkel megkomponált „Viszonylatok” c. alkotása sem tűnik idegennek.

A társaság legbátrabb tagja mégis csak a szintén Képzőművészeti Főiskolát végzett Bánsághi Tibor Vince.

Az „Áldás”, a „Tizedmásodpercnyi teremtés” vagy a „Kozmikus mintázat” már egyáltalán nem

hasonlítható a nagypapa, Bánsághi Vince munkáihoz. Viszont annál inkább kötődnek ezek a képek Tibor tanítómesteréhez Kokas Ignáchoz, Dienes Gáborhoz, vagy dekorativitásukban Birkás Ákoshoz.

Mint tudjuk, Kokas Ignác Bernáth Aurél tanítványa volt, akit mint a posztnagybányai festészet vezéregyéniségét említ a szakirodalom. Bécsben és Berlinben expresszionista és absztrakt képeket festett. Később a nagybányai plein air megújítója volt. Talán Tibornál is innen a régi sugallat, és a nagypapa által is képviselt festői múlt.

Tibor képei az alkotó gazdag szenuális, azaz érzéki világát vetítik vissza. A törékeny realitás, képein már absztrahálva, azaz elvontan, de ugyanakkor valóságos formákban tükröződik. Meglehető bennük a már említett dekorativizmus ugyanúgy, mint egy festői, szelektív megfogalmazás, mely e műveket egyénivé és szuverénné teszi. Végül megemlíteném, hogy a Bánsághi család nem csak a magyar honban ismeretes. Alkotásaikat megismerhette Párizs, Algir, Helsinki, Tallinn, Komárom és Európa sok más városa, továbbá Bánsághi Vince munkái által Prága, Pozsony, Brünn, Kassa és Zsolna is.

Párkányban és Helembán, Ipolyszalkán és Kéménden, de másutt is a régióban a BÁNSÁGHI ART STÚDIÓ itthon érezheti magát, hisz a Dunát és az Ipolyt a Teremtő nem azért alkotta, hogy határ legyen köztünk, hanem azért, hogy e két folyó összekössön bennünket!!!

Ma, azaz 2008 július 30-án, városi galériánk falai közt is ebben a szellemben szeretném köszönteni alkotóinkat és kedves vendégeinket, amikor azt mondom: Isten hozott bennünket, érzétek jól magatokat,...és köszönjük, hogy eljöttetek.